

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

СТАНОВИЩЕ НА ЕВРОПЕЙСКАТА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

от 17 май 2013 година

относно предложение за директива за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма и относно предложение за регламент относно информацията, придружаваща паричните преводи

(CON/2013/32)

(2013/C 166/02)

Въведение и правно основание

На 27 февруари 2013 г. Европейската централна банка (ЕЦБ) получи искане от Съвета на Европейския съюз за становище относно предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризма (наричана по-долу „предложената директива“) ⁽¹⁾. На 28 февруари 2013 г. ЕЦБ получи още едно искане от Съвета, в този случай — за становище относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета относно информацията, придружаваща паричните преводи (наричан по-долу „предложения регламент“) ⁽²⁾, (наричани по-долу заедно „предложените инструменти на Съюза“). ЕЦБ получи също и искания от Европейския парламент за становище относно предложените инструменти на Съюза, а именно — на 2 април 2013 г. по отношение на предложената директива, и на 3 април 2013 г. по отношение на предложения регламент.

ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграф 4 и член 282, параграф 5 от Договора за функционирането на Европейския съюз, тъй като предложените инструменти на Съюза съдържат разпоредби, попадащи в областите на компетентност на ЕЦБ. Освен това ЕЦБ е компетентна да даде становище на основание член 127, параграфи 2 и 5 и член 128, параграф 1 от Договора и членове 16—18 и 21—23 от Устава на Европейската система на централните банки и на Европейската централна банка, тъй като предложените инструменти на Съюза съдържат разпоредби, които имат отношение към някои задачи на Европейската система на централните банки. Поради това Управителният съвет при настоящото становище съгласно изречение първо на член 17.5 от Процедурния правилник на Европейската централна банка.

1. Цел и съдържание на предложените инструменти на Съюза**1.1. Предложената директива**

Предложената директива цели да актуализира и измени нормативната уредба на Съюза за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, за да вземе предвид скорошните промени в приложими международни стандарти, а именно — препоръките на Специалната група за финансови действия (FATF), които бяха приети през февруари 2012 г. ⁽³⁾, както и няколко доклада и оценки на Европейската комисия относно прилагането на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2005 г. за

⁽¹⁾ COM(2013) 45 final.

⁽²⁾ COM(2013) 44 final.

⁽³⁾ Международни стандарти относно борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма и разпространението — препоръките на FATF, Париж, 16 февруари 2012 г., достъпни на уебсайта на FATF: <http://www.fatf-gafi.org>

предотвратяване използването на финансовата система за целите на изпирането на пари и финансирането на тероризъм⁽¹⁾. След като бъде приета, предложената директива ще отмени и замени Директива 2005/60/ЕО и Директива 2006/70/ЕО на Комисията от 1 август 2006 г. относно установяването на мерки за прилагане на Директива 2005/60/ЕО⁽²⁾.

Предложената директива възприема подход, основан в по-голяма степен на анализ на риска, спрямо мерки⁽³⁾ за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Тя засилва изискванията за „комплексна проверка на клиента“⁽⁴⁾, така че определени категории клиенти и сделки⁽⁵⁾ вече няма да бъдат освободени от изискванията за опростена комплексна проверка на клиента и така че „задължените субекти“⁽⁶⁾ отсега нататък ще трябва да правят оценка на равнището на риска, преди да вземат решение дали да извършат комплексна проверка на клиента. В допълнение към това от Европейските надзорни органи (ЕНО)⁽⁷⁾ ще се изисква да предоставят съвместно становище относно влияещите върху вътрешния пазар рискове, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, в рамките на две години от датата на влизане в сила на предложената директива, а от държавите-членки ще се изисква да извършат и поддържат актуализирани национални оценки на риска, за да набележат областите, в които се изисква задълбочена комплексна проверка на клиента⁽⁸⁾. Предложената директива също така разширява приложното поле на нормативната уредба на Съюза за борба с изпирането на пари, по-специално чрез намаляване на прага за прилагането на нормативната уредба спрямо търговците на скъпоценности стоки при разплащания в брой от клиенти от 15 000 EUR на 7 500 EUR.

Предложената директива ще повиши равнището на извършваната по отношение на „политически значими лица“⁽⁹⁾ комплексна проверка на клиента, по-специално чрез изискването задълбочена комплексна проверка на клиента⁽¹⁰⁾ да бъде извършвана по отношение на такива лица, както и по отношение на членовете на семейството им и техните близки сътрудници. Политически значимите лица сега ще включват не само „чуждестранните“ физически лица, но и „местните“ физически лица, на които са поверени важни обществени функции⁽¹¹⁾.

Предложената директива предвижда по-солодни и по-точно дефинирани правила и процедури за идентифициране на действителните собственици⁽¹²⁾ на дружества или на други правни субекти и на компании на доверително управление, въпреки че определението за действително право на собственост остава непроменено. В допълнение към това от дружествата или от другите правни субекти и от компаниите на доверително управление ще се изисква да поддържат регистри по отношение на самоличността на действителните им собственици. Освен това предложената директива въвежда някои промени в изискванията за водене на документация по отношение на комплексната проверка на клиента и сделките, както и във вътрешните политики и процедури на задължените субекти, като се опитва да постигне баланс между осигуряването на надеждни механизми за контрол върху изпирането на пари и финансирането на тероризма и зачитането на принципите на законодателството за защита на данни и правата на субектите на данни.

Предложената директива също така засилва сътрудничеството между звената за финансово разузнаване на държавите-членки, чиито задачи са да служат като национални звена за контакт за получаване, анализ и разпространяване на компетентните органи на доклади относно подозрения за изпиране на пари или финансиране на тероризма.

(1) ОВ L 309, 25.11.2005 г., стр. 15.

(2) Директива 2006/70/ЕО на Комисията от 1 август 2006 г. относно установяването на мерки за прилагане на Директива 2005/60/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на определението „видни политически личности“ и техническите критерии за процедурите по опростена проверка на клиентите и за изключения поради финансова дейност на случайна или много ограничена база (ОВ L 214, 4.8.2006 г., стр. 29).

(3) Предложената директива изисква от задължените субекти, *inter alia*, да извършват комплексна проверка на клиента, да поддържат регистри, да имат механизми за вътрешен контрол и да водят доклади за съмнителни сделки във връзка с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

(4) Виж глава II, раздели 1 и 2, членове 9—15 от предложената директива.

(5) Например клиенти, които са регулирани предприятия, като напр. установени в Съюза кредитни и финансови институции и дружества, чиито ценни книжа са допуснати за търгуване на регулирани публични пазари на ценни книжа.

(6) Виж член 2, параграф 1 от предложената директива, в който са изброени „задължените субекти“, спрямо които се прилага предложената директива, включвайки изрично кредитните институции и финансовите институции, както са определени след това.

(7) ЕНО са Европейският банков орган (ЕБО), Европейският орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (ЕОЗППО) и Европейският орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП).

(8) Виж членове 16—23 от предложената директива.

(9) Виж определенията в член 3, параграф 7, както и задълженията за тези лица, уредени в член 11 и членове 18—22 от предложената директива.

(10) Виж членове 16—23 от предложената директива.

(11) Виж член 3, параграф 7, буква б) от предложената директива. В този смисъл „местно“ е политически значимото лице, на което държава-членка на Съюза е поверила важни обществени функции, а „чуждестранно“ е политически значимото лице, на което трета държава е поверила такива функции.

(12) Виж член 3, параграф 5 и членове 29 и 30 от предложената директива.

Накрая, предложената директива обръща по-голямо внимание на изпълнението и на санкциите, отколкото предишните директиви. Държавите-членки трябва да гарантират, че предприятията могат да носят отговорност за нарушения на правилата, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, и че компетентните органи могат да предприемат необходимите мерки и да налагат административни санкции във връзка с такива нарушения. Видовете административни санкции, които могат да бъдат налагани, са установени в предложената директива.

1.2. Предложения регламент

Предложеният регламент е тясно свързан с постигането на целите на предложената директива. От съществено значение е финансовите институции да предоставят подходяща, точна и актуална информация по отношение на паричните преводи, извършвани за техните клиенти, за да се даде възможност на компетентните органи да противодействат ефективно на изпирането на пари и финансирането на тероризма.

Предложеният регламент ⁽¹⁾ цели засилване на съществуващите правни задължения, свързани с изпирането на пари и финансирането на тероризма, по отношение на паричните преводи и тези за предоставяне на платежни услуги с оглед на разработваните международни стандарти ⁽²⁾. По-специално, той цели да увеличи проследимостта на плащанията, като изисква от доставчиците на платежни услуги да гарантират, че паричните преводи са придружени от информация също и за получателя на плащането за компетентните органи. За тази цел с него ще се въведе изискването доставчиците на платежни услуги да проверяват идентичността на получателите за плащанията от лица извън Съюза за суми над 1 000 EUR ⁽³⁾. С него ще се въведе изискването доставчиците на платежни услуги да създадат процедури, основани на анализ на риска, за да се установяват случаите, когато трябва да се изпълни, откаже или временно отложи извършването на паричен превод, и да съхраняват информацията за плащанията за срок от 5 години. С предложения регламент също така се уточнява, че изискванията ще обхващат кредитни и дебитни карти, мобилни телефони и други електронни устройства, ако те са използвани за извършването на паричен превод.

2. Общи забележки

ЕЦБ приветства предложените инструменти на Съюза. ЕЦБ подкрепя силно нормативна уредба на Съюза, която гарантира, че държавите-членки и институциите резиденти в Съюза разполагат с ефективни инструменти в борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, по-специално срещу злоупотребите с финансовата система от лицата, които изпират пари, и тези, които финансират тероризма, и от техните съучастници. ЕЦБ счита, че предложените инструменти на Съюза правилно и ефективно търсят решение за набелязаните слабости в настоящата нормативна уредба на Съюза и я актуализират, за да се вземат предвид установените заплахи от изпиране на пари и финансиране на тероризма за Съюза и за финансовата му система и развиващите се международни стандарти за начините за справяне с тези заплахи. ЕЦБ също така счита, че предложените инструменти на Съюза ще подобрят яснотата и последователността на приложимите правила в отделните държави-членки, например в ключови области като комплексната проверка на клиента и действителното право на собственост.

3. Специфични забележки

3.1. По отношение на предложената директива ЕЦБ отбелязва, че правното ѝ основание е член 114 от Договора и че тя съответно цели сближаване на съответните национални разпоредби и свеждане до минимум на несъответствията между тях в Съюза. Поради това държавите-членки могат да решат да намалят още повече праговете, определени в предложената директива, за прилагането на задълженията по нея или да предприемат още по-строги мерки ⁽⁴⁾. Например при сделки между търговци на скъпоструващи стоки и клиенти нетърговци на стойност не по-ниска от 7 500 EUR ⁽⁵⁾ изглежда, че член 5 от предложената директива би позволил на държавите-членки да изберат да прилагат по-строги мерки от това просто да изискат от търговеца да изпълнява задълженията за комплексна проверка на клиента, за предоставяне на информация и другите съответни задължения съгласно предложената директива. Всички тези мерки следва да бъдат внимателно преценени с оглед на очакваните публични ползи.

⁽¹⁾ Предложеният регламент ще отмени Регламент (ЕО) № 1781/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 15 ноември 2006 г. относно информацията за платеца, придружаваша парични преводи (ОВ L 345, 8.12.2006 г., стр. 1).

⁽²⁾ Главно препоръка 16 на FATF относно увеличаване на прозрачността на презграничните електронни преводи.

⁽³⁾ Виж член 7 от предложения регламент.

⁽⁴⁾ Виж член 5 от предложената директива, в който е предвидено, че държавите-членки могат да приемат или да запазят в сила по-строги разпоредби в областта, обхваната от предложената директива, за да предотвратят изпирането на пари и финансирането на тероризма.

⁽⁵⁾ Виж член 10, буква в) от предложената директива.

- 3.2. Въпреки че ЕЦБ се запозна с определението за „доставчик на платежни услуги“ по член 2, параграф 5 от предложението регламент, ЕЦБ също така отбелязва, че съгласно съображение 8 от предложението регламент и съображение 35 от предложената директива намерението на законодателя на Съюза е да не включи в обхвата на регламента лицата, които предоставят на „кредитни или финансови институции единствено системи за уведомяване или други помощни системи за парични преводи или системи за клиринг и сетълмент“, като управляваната от ЕЦБ система TARGET2. ЕЦБ поддържа този подход и набляга на важноста това изключение да се запази с оглед на трайното гладко функциониране на платежните системи в Европа. Налагането на това изискване върху доставчиците на системи за клиринг и сетълмент би довело до значителни трудности и забавяния при обработката на плащания между банките и другите лица, предоставящи платежни услуги. Това от своя страна потенциално би могло да има сериозно отражение върху планирането на ликвидността от банките и в крайна сметка върху гладкото функциониране на финансовите пазари. С оглед на това и в интерес на правната сигурност и прозрачността ЕЦБ препоръчва уреждането на това изключение в постановителната част на предложените инструменти на Съюза, а не в съображенията. Освен това следва да бъде внимателно преценено дали други свързани правни актове на Съюза, които понастоящем използват същия подход и законодателна техника за този вид изключения ⁽¹⁾, трябва да бъдат съобразени с тази препоръка.
- 3.3. В допълнение към това ЕЦБ отбелязва, че няколко от понятията, дефинирани в член 2 от предложението регламент, са дефинирани и в други правни актове на Съюза, тясно свързани с предложението регламент, като напр. Директива 2007/64/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 97/7/ЕО, 2002/65/ЕО, 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО и за отмяна на Директива 97/5/ЕО ⁽²⁾ (наричана по-долу „Директивата за платежните услуги“ (ДПУ), Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 ⁽³⁾, и Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 ⁽⁴⁾). Тъй като използването на установени определения би подобрило съгласуваността и би улеснило разбирането на правните актове на Съюза като цяло, ЕЦБ предлага член 2 от предложението регламент да бъде изменен, където е необходимо, а именно:
- а) определенията на „платец“ и „получател“ следва да бъдат приведени в съответствие с определенията на тези термини в ДПУ;
  - б) „доставчик на платежни услуги“ е понятие, което е установено в ДПУ и се ограничава до шест различни категории доставчици на такива услуги, изброени в ДПУ; съответно определението на това понятие в предложението регламент следва да се позовава на ДПУ;
  - в) определението на „паричен превод между граждани“ следва да бъде по-ясно дефинирано като трансакция между две физически лица, които действат в личното си качество извън обхвата на тяхната стопанска дейност, търговска дейност или професия.

Настоящото становище ще бъде публикувано на уебсайта на ЕЦБ.

Съставено във Франкфурт на Майн на 17 май 2013 година.

Председател на ЕЦБ
Mario DRAGHI

⁽¹⁾ Виж Регламент (ЕС) № 267/2012 на Съвета от 23 март 2012 г. относно ограничителни мерки срещу Иран и за отмяна на Регламент (ЕС) № 961/2010 (ОВ L 88, 24.3.2012 г., стр. 1).

⁽²⁾ ОВ L 319, 5.12.2007 г., стр. 1.

⁽³⁾ ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11.

⁽⁴⁾ ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22.